

HEIJASTIN

Heijastin on suomalainen keksintö, joka on auttanut parantamaan liikenneturvallisuutta jo monen vuosikymmenen ajan. Sen historia ulottuu 1950-luvulle. Tuohon aikaan maaseudulla liikkui paljon traktoreita ja muita hitaita työkoneita, jotka olivat huonosti näkyvissä pimeässä. Tämä aiheutti vaaratilanteita erityisesti talvella, jolloin valoisia tunteja on Suomessa vähän. Ensimmäiset heijastimet suunniteltiin siis juuri näitä koneita varten, jotta autoilijat huomaisivat ne helpommin.

Myöhemmin huomattiin, että heijastimesta olisi hyötyä myös jalankulkijoille. 1960-luvulla Suomessa alettiin tuottaa pieniä, kevyitä heijastimia, jotka oli helppo kiinnittää takkiin tai laukkuun. Näitä heijastimia alettiin käyttää laajasti, ja vähitellen niistä tuli osa suomalaista arkea. Moni ulkomaalainen huomaa nopeasti, miten tavallista heijastimien käyttö Suomessa on – se kertoo paljon suomalaisesta suhtautumisesta turvallisuuteen ja siitä, kuinka paljon pimeä vuodenaika vaikuttaa elämään.

Suomessa heijastimen käyttö ei ole vain suositus, vaan se on kirjattu myös lakiin. Laki velvoittaa jalankulkijaa käyttämään heijastinta pimeällä tai hämärällä alueilla, joilla ei ole katuvalaistusta tai valaistus on heikko. Vaikka poliisi harvoin sakottaa heijastimen puuttumisesta, ohje muistuttaa ihmisiä oman näkyvyyden tärkeydestä. Turvallisuus on keskeinen arvo suomalaisessa liikennekulttuurissa.

Heijastin heijastaa valon takaisin sen lähteeseen. Kun auton ajovalot osuvat heijastimeen, valo palautuu kuljettajan silmiin, ja ihminen näkyy selvästi jopa 300 metrin päästä. Ilman heijastinta jalankulkija näkyy paljon lyhyemmällä etäisyydellä – usein vasta silloin, kun autoilijalla ei ole enää aikaa reagoida. Siksi heijastin on yksinkertainen mutta tehokas tapa suojautua liikenteessä.

Nykyään heijastimia on monenlaisia. Perinteisten roikkuvien heijastimien lisäksi on heijastinliivejä, heijastavia nauhoja, tarroja, rannekkeita ja jopa vaatteita, joissa heijastavat materiaalit on valmiina. Monet ulkoilu- ja urheiluvaatteet sisältävät jo heijastavia yksityiskohtia. Pyöräilijöille on omia heijastimia, ja pyörässä on oltava myös heijastavat valot. Lapsille suunnitellaan värikkäitä ja hauskoja heijastimia.

Heijastimen pitäisi olla suunnilleen polven korkeudella, koska auton valot osuvat parhaiten juuri siihen kohtaan. Heijastinta kannattaa käyttää aina tien lähellä liikkeessä, myös taajamissa, sillä katuvalot eivät tee jalankulkijaa näkyväksi. Monen heijastimen käyttäminen parantaa näkyvyyttä: esimerkiksi yksi takin oikeassa hihassa ja toinen vasemmassa kyljessä näkyvät eri suunnista.

Suomessa heijastin on lähes symboli talvikaudelle. Kun syksyllä illat alkavat pimetä, kaupat täyttyvät heijastimista, ja monet koulut ja päiväkodit jakavat niitä lapsille. Joka vuosi järjestetään kampanjoita, jotta ihmiset muistavat kiinnittää heijastimen.

Kaiken kaikkiaan heijastin on hieno esimerkki siitä, miten pieni ja yksinkertainen keksintö voi parantaa turvallisuutta merkittävästi. Se kertoo myös suomalaisen yhteiskunnan pitkäjänteisestä työstä liikenneturvallisuuden eteen. Monelle ulkomaalaiselle heijastin voi olla uusi asia, mutta Suomessa se on tärkeä osa jokapäiväistä liikkumista pimeässä.

Euroopan unionin
osarahoittama

Keskustelukysymyksiä

1. Käytätkö sinä heijastinta?
2. Millainen heijastin sinulla on?
3. Missä pidät heijastinta (takki, hiha, laukku....)?
4. Milloin käytät heijastinta?
5. Onko heijastimen käyttö pakollista sinun kotimaassasi?

1. Miksi heijastin on tärkeä?
2. Millaisella säällä heijastimen käyttö on erityisen tärkeää?
3. Millaisia liikennesääntöjä tunnet Suomessa?
4. Mistä voi ostaa heijastimia?
5. Oletko saanut heijastimen lahjaksi?

1. Miksi kaikki ihmiset eivät käytä heijastinta?
2. Pitäisikö antaa sakko jos ei käytä heijastinta? Miksi, miksi ei, perustele.
3. Miten liikennesäännöt eroavat eri maissa?
4. Mitä muuta voi tehdä, jotta liikenteessä olisi turvallisempaa?
5. Mikä on ollut sinulle vaikeinta Suomen pimeässä talvessa?

1. Jos saisit suunnitella oman heijastimen, millainen se olisi?
2. Oletko nähnyt hauskoja tai erikoisia heijastimia?
3. Minkä eläimen muotoinen heijastin olisi paras?
4. Voisiko heijastin olla myös muotiasuste?
5. Heijastimen lisäksi vaatteissa tai asusteissa käytetään heijastavaa kangasta, heijastavaa väriä yms. miten muuten kuin riippuvalla heijastimella voisi tehdä itsensä näkyväksi?
6. Mikä suomalainen asia yllätti sinut eniten liittyen pimeään aikaan?

- Näytä oma heijastimesi.
- Kerro yksi talvimuisto Suomesta.
- Vertaile Suomen ja oman kotimaasi liikennettä.
- Opetä yksi liikenteeseen liittyvä sana omalla kielelläsi.

A. Monivalinta (valitse oikea vaihtoehto)

1. Miksi ensimmäiset heijastimet kehitettiin?
 - a. Lapsille leluiksi
 - b. Traktoreiden ja työkoneiden näkyvyyttä varten
 - c. Kaupunkien katuvaloihin
2. Miksi heijastimesta tuli Suomessa nopeasti osa arkea?
 - a) Koska heijastimia käytettiin muissa maissa
 - b) Koska Suomessa on talvella paljon pimeää
 - c) Koska heijastin oli muotitrendi
3. Mitä laki sanoo heijastimen käytöstä?
 - a) Heijastin on pakollinen kaikissa sisätiloissa
 - b) Heijastinta saa käyttää vain maaseudulla
 - c) Jalankulkijan pitää käyttää heijastinta pimeällä heikosti valaistuilla alueilla
4. Miten heijastin toimii?
 - a) Se tuottaa omaa valoa
 - b) Se muuttaa valon värin
 - c) Se palauttaa valon takaisin sen lähteeseen
5. Mikä parantaa jalankulkijan näkyvyyttä entisestään?
 - a) Vain yksi pieni heijastin
 - b) Useampi heijastin eri kohdissa
 - c) Heijastin vain repun sisällä
6. Miksi heijastin näkyy hyvin auton kuljettajalle?
 - a) Se tuottaa omaa valoa
 - b) Se heijastaa valon takaisin
 - c) Se vaihtaa väriä pimeässä

7. Milloin heijastimen käyttöön erityisesti kiinnitetään huomiota?

- a) Kesäkuukausina
- b) Syksyllä ja talvella
- c) Ainoastaan aamuisin

8. Mikä tekee liikkuvasta heijastimesta helposti havaittavan?

- a) Se vilkkuu automaattisesti
- b) Se on hyvin suuri
- c) Pieni liike kiinnittää kuljettajan huomion

B. Avoimet kysymykset

Miksi heijastin on erityisen tärkeä Suomessa?

Millaisia erilaisia heijastimia nykyään on?

Mihin kohtaan heijastin kannattaa kiinnittää ja miksi?

Miten suomalaisia muistutetaan heijastimen käytöstä syksyllä ja talvella?

Miksi heijastinta voi pitää ”pienenä mutta tärkeänä keksintönä”?

C. Kirjoita oikein (O) vai väärin (V)?

Ensimmäiset heijastimet kehitettiin jalankulkijoille.

Heijastin auttaa autoilijaa näkemään jalankulkijan aikaisemmin.

Heijastimen käyttö on Suomessa vain vapaaehtoista eikä laki mainitse sitä.

Heijastin kannattaa kiinnittää niin, että se näkyy kahteen suuntaan.

Heijastimia on vain yhdenlaisia, ja niiden ulkonäkö ei ole muuttunut vuosikymmenten aikana.